

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobce: **P. P.**
bytem X

zastoupena advokátem JUDr. Janem Urbanem
bytem Poštovní 607/9, Čáslav

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2023, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 7685,82 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Jana Urbana, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 10. 3. 2023, č. j. X, žalovaná odňala žalobci od 24. 3. 2023 invalidní důchod. Podle posudku Pracoviště žalované pro Prahu a Střední Čechy (dále jen „PSSZ“) ze dne 2. 12. 2022 totiž míra poklesu žalobcovy pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nadále činí pouze 20 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

2. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal námitky, které žalovaná zamítla v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.
3. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Obsah žaloby a vyjádření žalované

4. Podle žalobce by měl být jeho zdravotní stav hodnocen podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), nikoli podle položky 1b. Z lékařských zpráv vyplývá, že mimo chronický vertebrogenní algický syndrom bederní páteře s kořenovou symptomatologií L5/S1 vlevo, vertebrogenní syndrom C úseku a další závažná onemocnění páteře žalobce trpí dalšími zdravotními omezeními. Podle MUDr. M. (lékařská zpráva ze dne 5. 9. 2022) žalobce musí šetřit celou páteř bez manipulace s těžšími břemeny, bez předklonů a záklonů atd. Žalobce je tedy výrazně omezen v běžném způsobu života. Nemůže déle stát, sedět ani chodit. Ani přes lékovou terapii nedochází ke zlepšení stavu. Míra poklesu pracovní schopnosti měla být navýšena o 10 procentních bodů podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Žalobci tedy měl být ponechán minimálně invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť míra poklesu jeho pracovní schopnosti by měla činit minimálně 40-50 %. Žalobce nesouhlasí ani s tím, že posudkoví lékaři žalobce osobně nevyšetřili, ale vycházeli toliko z písemných podkladů.
5. Žalovaná ve vyjádření zopakovala žalobcovu „důchodovou historii“ – v roce 2004 mu byl přiznán částečný invalidní důchod, který byl v roce 2010 přeměněn na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. V roce 2022 požádal o změnu výše invalidního důchodu kvůli zhoršení zdravotního stavu. Žalovaná jeho žádost (a též navazující námitky) zamítla, neboť podle posudku PSSZ nebyl žalobce nadále invalidní. Následně mu pak invalidní důchod odňala. Žalovaná uvádí, že napadené rozhodnutí je dostatečně odůvodněno, jsou v něm uvedeny a konkretizovány všechny lékařské zprávy, z nichž žalovaná vycházela, i posudková rozvaha. Zdravotní dokumentace byla pro vyhotovení posudku zcela dostačující. Posudek je správný, úplný a přesvědčivý. Důvodná není ani námitka neúčasti při posouzení zdravotního stavu. Protože žalobce nesouhlasí s medicínským posouzením svého zdravotního stavu, navrhuje žalovaná provedení důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
6. V průběhu jednání dne 23. 1. 2024, které soud nařídil za účelem provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV, žalobce setrval na svém procesním stanovisku.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

7. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce dne 6. 6. 2022 požádal o změnu výše invalidního důchodu (do té doby pobíraného pro invaliditu druhého stupně). Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v X ze dne 3. 8. 2022 činila míra poklesu žalobcovy pracovní schopnosti 35 %, a je proto nadále invalidní toliko pro invaliditu prvního stupně. Žalovaná proto rozhodnutím ze dne 25. 8. 2022 žalobcovu žádost o změnu výše invalidního důchodu zamítla. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, které žalovaná zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila (rozhodnutí ze dne 6. 2. 2023), protože podle posudku

PSSZ ze dne 2. 12. 2022 činila míra poklesu žalobcovy pracovní schopnosti toliko 20 %, což neodpovídá invaliditě žádného stupně. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles žalobcovy pracovní schopnosti posudková lékařka PSSZ označila postižení podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Ze stanoveného rozpětí míry poklesu pracovní schopnosti 10-20 % zvolila s ohledem na hraniční morfologický nález horní hranici, kterou již dále nenavýšovala. Kritérii položky 1c s funkčně významným neurologickým nálezem žalobce nedosahuje. Předchozí posouzení označila posudková lékařka za nadhodnocená.

8. Tento posudek se stal podkladem i v řízení, které je nyní předmětem žaloby. Na jeho základě totiž žalovaná rozhodnutím popsáním v bodu 1 tohoto rozsudku žalobci odňala od 24. 3. 2023 invalidní důchod. Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce námitkami, k nimž přiložil lékařskou zprávu neurologa ze dne 28. 3. 2023 a z CT Nemocnice X ze dne 23. 3. 2023 (obě zprávy byly přiloženy též k žalobě).
9. Posudková lékařka žalované zpracovala v rámci námitkového řízení na základě posouzení zdravotního stavu, které proběhlo v nepřítomnosti žalobce, posudek ze dne 19. 6. 2023. Za příčinu žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu označila chronický vertebrogenní algický syndrom bederní s možnou kořenovou iritací L5/S1 vlevo diskogenní a vertebrogenní etiologie (foraminální herniace L5/S1 a dorzální osteofyt L5 vlevo) a vertebrogenní algický syndrom C úseku, tedy zdravotní postižení podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Recidivující infekce močových cest a stav po operaci pravostranné tříselní kýly v dětství jsou posudkově nevýznamné, s nadváhou se žalobce neléčí na obezitologii. Komorbidity posudková lékařka zohlednila v základním procentním poklesu pracovní schopnosti. Lékařské zprávy přiložené k námitce na posudkové hodnocení nemají vliv a jsou v souladu s již předloženou zdravotní dokumentací. Předchozí posouzení byla nadhodnocena a neodpovídala daným posudkovým kritériím. V lékařských nálezech není uvedeno, že žalobce má postižení nervů, trvale funkčně významný neurologický nález, trvalé radikulární dráždění, závažné parézy končetin, svalovou atrofii, závažnou poruchu hybnosti končetin ani závažný sfinkterový syndrom. Proto nebylo možno hodnotit podle položky 1c. Posudková lékařka zvolila horní hranici vyhláškou stanoveného rozpětí poklesu pracovní schopnosti, tj. 20 % (vzhledem k charakteru postižení a profesi).
10. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla žalobcovy námitky a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že v důsledku zjištěného poklesu pracovní schopnosti o 20 % nejsou splněny podmínky pro trvání invalidity. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 17. 8. 2023.

Posouzení žaloby

11. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba je tedy věcně projednatelná. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
12. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Soud provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 13. 12. 2023, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členem posudkové komise byla i neuroložka, která

žalobce při jednání komise vyšetřila se závěrem, že v neurologickém nálezu dominuje porucha statiky a dynamiky páteře jako celku, těžká v bederním úseku, anamnesticky dle *EMG potvrzena radikulopatie L5 vlevo* (obraz středně těžké chronické neurogenní léze). Posudková komise dospěla k závěru, že rozhodující příčinou žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je bolestivý syndrom bederní páteře na podkladě degenerativních změn (osteochondrózy) meziobratlové ploténky, vyklenutí meziobratlové ploténky, užšího páteřního kanálu a pokročilé artrózy facetových kloubů v oblasti L4/5, osteofytu a foraminostenózy vlevo se stísněním kořene L5 vlevo ve foraminu a na podkladě pokročilé artrózy facetových kloubů v oblasti L5/S1. Celkově posudková komise hodnotila postižení páteře jako *středně těžké s poruchou statiky a dynamiky páteře s recidivujícími projevy kořenového dráždění*. Celková výkonnost je snížena a některé fyzické denní aktivity jsou omezeny. Stav po operaci tříselné kýly a opakovaných infekcích močových cest v dětství nejsou posudkově významné. Posudková komise podřadila žalobcovo zdravotní postižení pod kapitolu XIII, oddíl E, položku 1c. Z vyhláškou stanoveného rozpětí pro tuto položku (30-40 %) zvolila střední hodnotu, tj. 35 %, neboť pro hodnocení na horní hranici neshledala funkční opodstatnění. Posudková komise žalobcovo zdravotní postižení nehodnotila podle položky 1d, neboť nezjistila těžké postižení více úseků páteře, těžké postižení nervů, závažná ochrnutí, atd. Oproti posudkovým lékařům hodnotila podle položky 1c, neboť měla za prokázané středně těžké funkční postižení páteře.

14. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
15. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje MPSV, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
16. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst.

3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.

17. Shora uvedeným požadavkům (úplnosti a přesvědčivosti) posudek posudkové komise ze dne 13. 12. 2023 dostál. Soud konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela z veškeré dostupné zdravotnické dokumentace. Posudková komise hodnotila žalobcův zdravotní stav komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu XIII, oddíl E, položku 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je pro tuto položku stanovena v rozmezí 30 až 40 %. Posudková komise stanovila pokles pracovní schopnosti žalobce bodovým středem tohoto procentního rozmezí, tj. ve výši 35 %. V posudku byl detailně popsán zdravotní stav a podstatná zdravotní postižení, které jsou rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jakož i jejich rozsah. Řádně odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Nutno navíc zdůraznit, že účastníci závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu či míru poklesu pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí, nikterak nezpochybnili.
18. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k dalším podkladům, z nichž žalovaná vycházela. Po zvážení všech posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobce soud dospěl k závěru, že jako nejpersvědčivější, logický a vycházející z nejúplnějších podkladů lze hodnotit právě posudek posudkové komise ze dne 13. 12. 2023. Podstatné je zejména to, že posudkové lékařky PSSZ a žalované neměly za prokázanou v lékařských zprávách opakovaně udávanou radikulární levostrannou L5 symptomatologii – klinický nález podle nich neodpovídal postižení nervového kořene v motorické složce (jde buď o pouze senzitivní symptomatologii nebo o pseudoradikulární obtíže). Posudková lékařka žalované zdůraznila, že neurolog nevyužil podpůrného EMG vyšetření, které by radikulární iritaci potvrdilo, či vyvrátilo (proto se domnívala, že postižení není natolik závažné, aby EMG indikovalo). Pomine-li soud nelogičnost a nepodloženost takové úvahy (není-li dostupný výsledek z určitého vyšetření, neznamená to, že určitý zdravotní stav nevyžaduje provedení takového vyšetření, nadto nepotřebnost takového vyšetření z žádné lékařské zprávy nevyplývá), je nutno zdůraznit, že posudková komise MPSV měla k dispozici výsledky EMG vyšetření, které radikulární iritaci potvrdilo. Nadto žalobce také osobně zhlédla (čehož se žalobce domáhal v žalobě), a mohla tak konfrontovat zjištění plynoucí z lékařských zpráv se skutečným stavem (je přitom zjevné, že zejména stran celkové funkčnosti páteře a její statiky a dynamiky osobní vyšetření žalobce prokázalo zásadní odchylky od závěrů uvedených v některých lékařských zprávách). Teprve posudková komise MPSV tak náležitě zjistila skutkový stav rozhodný pro posouzení věci.

19. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu.

Závěr a náklady řízení

20. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise MPSV ze dne 15. 2. 2023 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
21. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, náleží náhrada nákladů řízení, a to v celkové výši 7 685,82 Kč. Tuto částku tvoří odměna za čtyři úkony právní služby po 1 000 Kč – převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby, další porada s klientem přesahující jednu hodinu a účast na jednání soudu podle § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), c), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spolu se čtyřmi paušálními částkami jako náhradou hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky, náhrada za promeškaný čas osmi započatých půlhodin po 100 Kč za jednu půlhodinu (celkem tedy 800 Kč) podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu a cestovné podle § 13 odst. 5 advokátního tarifu, § 157 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, a §§ 1 a 4 vyhlášky č. 398/2023 Sb. (cesta na jednání soudu) ve výši 1 685,82 Kč odpovídajícího náhradě jízdních výdajů na trase mezi sídlem ustanoveného zástupce a sídlem soudu (Čáslav-Praha) a zpět osobním automobilem Škoda Rapid při vzdálenosti tam a zpět celkem 220 km, spotřebě v kombinovaném provozu 5,4 l benzínu natural na 100 km, sazbě základní náhrady 5,60 Kč/km a průměrné ceně paliva 38,20 Kč/l. Žalobcův zástupce není plátcem DPH. Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám žalobcova zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 23. ledna 2024

Lenka Bursíková, v. r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.